

AZ ÚRÉ A TULAJDON
(SARKAD-ÚJTELEK, 2021. MÁRCIUS 14.)

Az istentisztelet meghallgatható a
<https://sarkadujtelek.reformatus.hu/index.php/istentiszteletek/igehirdetesek>
vagy a <https://www.facebook.com/refsarkadujtelek> oldalon.

Tükör: Zsolt 28,6-7. v.
Lekció: Mt 19,16-30. v.
Textus: 2Móz 20,15. v.
Énekek: 164/1; 24/1-3; 36/2; 466/1; 277/1-5;

OLVASMÁNY: Máté evangéliuma 19. rész 16-30. verse: *„Odament hozzá valaki, és ezt kérdezte: „Mester, mi jót tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” Ő így válaszolt neki: „Miért kérdezel engem a jóról? Csak egy van, aki jó. Ha pedig be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat.” Az megkérdezte: „Melyeket?” Jézus így felelt: „Ezeket: ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, tiszteld apádat és anyádat, és szeresd felebarátodat, mint magadat!” Az ifjú erre ezt mondta: „Ezt mind megtartottam, mi fogyatkozás van még bennem?” Jézus így válaszolt neki: „Ha tökéletes akarsz lenni, menj el, add el vagyonedat, oszd szét a szegényeknek, és kincsed lesz a mennyben; aztán jöjj, és kövess engem.” Amikor hallotta az ifjú ezt a beszédet, szomorúan távozott, mert nagy vagyona volt. Jézus pedig ezt mondta tanítványainak: „Bizony, mondom néktek, hogy gazdag ember nehezen megy majd be a mennyek országába.” Sőt azt is mondom nektek: „Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak az Isten országába bejutni.” Amikor meghallották ezt a tanítványok, nagyon megdöbbenek, és így szóltak: „Akkor ki üdvözülhet?” Jézus rájuk tekintett és ezt mondta nekik: „Embereknél ez lehetetlen, de Istennél minden lehetséges.” Ekkor megszólalt Péter, és ezt kérdezte: „Mi elhagytunk mindent, és követtünk téged, mi lesz hát a jutalmunk?” Jézus erre ezt mondta nekik: „Bizony, mondom néktek, hogy ti, akik követtek engem, a megújult világban, amikor az Emberfia beül dicsőségének királyi székébe, ti is tizenkét királyi székbe ültök, és ítéletet tartotok Izráel tizenkét törzse felett. És mindenki, aki elhagyta házáat vagy testvéreit, apját vagy anyját, gyermekeit vagy földjeit az én nevemért, a százszorosát kapja, és megörökli az örök életet. De sok elsőből lesz utolsó, és sok utolsóból első.”*

Igehirdetés előtti imádság:

A bajokból, mélységből kiáltunk Hozzád Istenünk! Belefáradt már a lelkünk a járvány nyomorúságába! Hódolattal, imádatlall kellene eléd jönnünk, de szívünk kétségekkel, szomorúsággal, aggodással van tele. Hallgasd meg könyörgésünket, amikor azokért kiáltunk hozzád, akik szívünknek kedvesek, de betegen, erőtllenül fekszenek otthonukban, a járványtól vagy más betegségtől sújtva. Hallgasd meg, kérünk, imádságunkat, amikor a kiégett, sebzett lelkű, összetört szívű orvosokért, ápolókért imádkozunk.

Fogadd kedvesen könyörgésünket, amikor minden keresztyén testvérünkért emeljük hozzád a szavunkat: Jusson el hozzájuk vigasztalásod, reménységet adó szavad, bűnbánatra hívó irgalmas üzeneted, hogy most, amikor nem lehet személyesen együtt lenni az istentiszteleteken, akkor is lehessünk egy közösség, egy nép, egy gyülekezet az Úr Jézus Krisztus által!

Áldd meg kérünk istentiszteletünket, hogy otthonainkban is átélhessük a Veled való találkozás örömét, békességét, a lélek mélységéig hatoló áldásait! Ámen

IGEHIRDETÉS ALAPIGÉJE:

Mózes 2. könyve 20. rész 15. verse: „*Ne lopj!*”

Szeretett Testvéreim!

Fáj, hogy ismét az üres templomban kell felvennem ezt az istentiszteletet, aggódva, szorongva betegekért és egészségesekéért. Imádkozzunk, hogy Isten áldja meg az orvosok, ápolók, segítők munkáját. Áldja meg a gyógyszereket és a gyógy módokat, hogy mindazok, akik gyülekezetünkől betegek, vagy a szeretteik, hozzátartozóik betegek, meggyógyulhassanak, és minél hamarabb felépülhessenek. Akik pedig egészségesek lehetnek, Isten őrizze meg őket, hogy el ne kapják a vírust, vagy más nyomorúságot! A Mindenható Isten áldja meg mindazok munkáját, akik valamilyen módon enyhíteni kívánják az egysesek és az egész ország nyomorúságát.

A nyolcadik parancsolat kerül sorra ezen a böjti vasárnapon. Ez a parancsolat – éppen úgy, mint az előzőek – a közösséget, a társadalmat, az egész népet védi. S ahogy az előző parancsolatok is a nép, a közösség, az egység, az ország megmaradását szolgálják, úgy ennek a parancsolatnak a Szentírásbeli magyarázatai is a jövőről, a megmaradásról beszélnek. Mózes 5. könyve 25. részében olvassuk a nyolcadik parancsolat egyik magyarázatát: „*Ne legyen tarsolyodban kétféle súlymérték, nagyobb és kisebb. Ne legyen házadban kétféle véka, nagyobb és kisebb. Pontos és hiteles súlymértéked, pontos és hiteles vékad legyen, hogy hosszú ideig élhess azon a földön, amelyet Istened, az ÚR ad neked. Mert utálatos az ÚR előtt, Istened előtt mindenki, aki ilyet tesz; mindenki, aki hamisan cselekszik.*”

A Szentírás első magyar nyelvű fordításai egy lassan feledésbe menő szóval fordították ezt a parancsolatot: Ne tégy orvságot! Ne orozz! Még egy-két ma is használt szavunkban benne van ennek a szónak a gyöke, eredete: Orvul támad valakire. Vagy pl. orvvadász, orvgyilkos.

Benne van ebben a szóban az alattomoság, a számításból, előre eltervelten elkövetett cselekedetek sora. Van benne erőszak, a másik életterének, lehetőségeinek a szándékos beszűkítése. Benne van a másik kihasználása, kizsákmányolása. Ne tégy orvságot! Ne tégy olyat, amivel a másikat megkárosítod! Ugyanígy mondja ezt az Úr Jézus Krisztus Márk evangéliumában, a 10. rész 19. versében: „*Tudod a parancsolatokat: Ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan, ne károsíts meg senkit, tiszteld apádat és anyádat.*” Ne károsíts meg senkit! Azaz ne tarts vissza tőle semmit, ami neki jár, amire szüksége van.

A Szentírás, amikor a „ne lopj” parancsolatát magyarázza, többnyire nem az „alkalom szüli a tolvajt” esetét veszi elő, nem az éhség miatti lopást, hanem az alatt-

tomos, előre kitervelten, erőszakkal, vagy az erőfölénnyel, tudással visszaélő lopásra irányítja a figyelmet. Úgy, ahogy azt Mózes 5. könyvéből hallottuk. Mert a kétféle súlymérték és űrmérték használatához eleve számító magatartás kell. Amikor a termelőtől eleve nyomott áron veszik meg a termékét, majd pedig igen busás haszonnal adják tovább, már ez is ellene van Isten törvényének, az Istentől adott rendnek.

Természetesen bűn, és tiltja Isten törvénye az alkalmi lopást is, a nyomorúság által indított lopást is. (Ákán bűne: Józsué 7; Anániás és Szafira: ApCsel 5, stb.) De amikor a ne lopj magyarázatát olvassuk az Ószövetségben, akkor elsősorban az előre megfontolt, a másik életét, életterét tudatosan beszűkítő lopásokról van szó.)

Vannak nyilvánvaló lopások, és van a lopásnak számtalan formája, amely nem látszik annak, és mégis megkárosít, kizsigerel. Látszólag törvényesek, mégis aljasak és becstelének. Így minden olyan helyzet, amikor visszaél valaki a másik nyomorúságával, tudatlanságával, pillanatnyi anyagi szükségével, zavarával, hogy a saját vagyonát növelje, Isten törvénye szerint lopásnak számít.

Isten törvénye megtilt minden törvénytelen vagyonszerzést csalás, sikkasztás vagy hamisítás útján. Megtiltja a túlárazott szerződéseket, beruházásokat. De ugyancsak megtiltja a lenyomott munkabérek, a fekete munkát is.

Mózes 3. könyve 19. részének 13. versében olvassuk: „*Felebarátodat ne zsákmányold ki, és ne rabold ki. A napszamos bére ne maradjon nálad másnap reggelig!*” Ugyanezt másutt így olvashatjuk: „*Ne zsákmányold ki a nyomorult és szegény napszamos, akár atyádfia, akár jövevény, aki országodban, városaidban lakik. Még aznap add meg a bérét, mielőtt lemegy a nap, mert nyomorult ő, és sóvárog utána, és az ÚRhoz kiált miattad; téged pedig vétek fog terhelni.*” (5Móz 24,14-15) De ezt olvassuk Malakiás próféta könyvében is (3,5): „*Eljövök majd, és ítéletet tartok fölöttetek. (...) akik kizsarolják a napszamos, az özvegyet és az árvát, akik elnyomják a jövevényt, mert nem félnek engem! - mondja a Seregek URa.*” Az Ószövetségben Jakab levelében olvasunk a visszatartott bér miatti ítéletről. (5,4)

A kétféle súly, a ki nem adott munkabér, az özvegyek és árvák házában hamis úton való megszerzése, amiről az Úr Jézus Krisztus is beszél (Máté 23,14), arra figyelmeztet, hogy a „ne lopj” parancsolata elsősorban nem azt mondja, hogy legyen tiszta a kezéd, hanem azt, hogy legyen tiszta a lelked! Mert lehet látszólag tiszta a kezünk úgy, hogy közben a lelkünk tele van haszonleséssel, tele van tekervényes gondolatokkal, ötletekkel, hogyan lehet megszerezni azt, ami a másé.

Isten nem tiltja, hogy becsületes, tisztességes munkával gyarapodjon az életünk, a vagyonunk. De határozottan tiltja, hogy mások kihasználása útján akarjunk meggazdagodni. Tiltja, hogy valódi teljesítés, munka, ellenszolgáltatás nélkül, látszat tevékenységekkel, vagy mások jóindulatát kihasználva akarjunk gyarapodni.

A „ne lopj” parancsa azt kérdezi tőlünk, hogy ki az Ura a szívünknek? Ki az ura a vagyonunknak? Ki az Ura a lelkünknek, a lelkiségünknek?

Könnyen lerázhatnánk magunkról ezt a parancsolatot, azzal, hogy tiszta a kezünk, soha nem tudnak ránk bizonyítani semmilyen lopást. De ha tiszta is a kezünk, vajon tiszta-e a lelkünk is? Nem emberek, hanem Isten előtti becsületes elszámolással el tudjuk-e mondani: Uram, te mindent tudsz, te tudod, hogy semmit

nem szereztem alattomos úton, másokat kihasználva, másokat félrevezetve?

Tiszta talán a kezünk, de elégedett-e a lelkünk? Hiszen vágyunk a többre, a javakra. Még Péter is azt kérdezte – ahogy hallottuk a lekción: „*Mi elhagytunk mindent, és követtünk téged, mi lesz velünk, mi lesz hát a jutalmunk?*”

Igazat adunk-e Isten Igéjének: „*Ne legyetek pénzsóvárak, ériétek be azzal, amitek van, mert ő mondta: „Nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged.”*” (Zsid 13,6)

A „ne lopj” parancsának megszegése nem a cselekvésnél kezdődik, hanem a lélek telhetetlenségénél. Ezért mondja Keresztelő János a katonáknak is, amikor megkérdezik, hogy mit tegyenek: „*Senkit ne bántalmazzatok, meg ne zsaroljatok, és elégedjétek meg a zsoldotokkal.*” (Lk 3,14) Ne használd ki senki jóindulatát, hiszékenységét, tudatlanságát, félelmét, tehetetlenségét, kiszolgáltatottságát! Hányan vannak, akik pillanatnyi szorult helyzetükben néhány ezer forintért telefont vesznek maffiózóknak, s utána több százezer forintot kell kifizetniük, mert a nevükön lévő telefonnal annyit telefonáltak... Hány idős embert loptak meg az unokázós csalók, mert az unoka nevében segítséget kértek hazugságokkal. Hányan vannak, akik kölcsönt kérnek, és soha nem adják meg... És hány kiszolgáltatott embertől szereztek már meg a vagyonát, mert nem látták át az ármánykodást, a segítőkészség álcája mögé bújtatott kapzsiságot!

Nemrégem beszéltem valakivel arról, hogy milyen könnyű hozzászokni ahhoz, hogy mások segítségével élünk, s akkor is követeljük, elvárjuk a segítséget, amikor már arra valójában nincs is szükség. S akivel erről beszéltem, elmondta, hogy ezt keresztyének között tapasztalta. Elgondolkodtatott, hogy a „ne lopj” parancsát milyen könnyű túllépni, megszegni, amikor csak az úgynevezett „tiszta kezekre” figyelünk, de nem figyelünk a tisztalelkűsége, az Isten előtti hálára és aláztatra. A lopás bűne mindenkit meg tud kísértetni. Kerülhetünk olyan helyzetbe, hogy a helyzetet, a ránk szoruló embereket, a körülményeket ki tudnánk használni a magunk javára. Ha Isten nem őrzi a szívünket, akkor meg is tesszük.

Pál apostol az Efezusi gyülekezetnek, tehát keresztyéneknek írja: „*Aki lopni szokott, többé ne lopjon, hanem inkább dolgozzék, és saját keze munkájával szerezze meg a javakat, hogy legyen mit adnia a szűkölködőknek.*” (Ef 4,28) Azzal lehet többek között küzdeni a tolvaj lelkület ellen, hogy arra figyelünk: hogyan tudunk segíteni másoknak, a valóban rászorulóknak.

A valóban rászorulókról beszélek, hiszen vannak pióca természetű emberek, akik akkor is másoktól szerezve akarnak jól élni, amikor erre nincs is szükségük.

Ne lopj! Azért, mert én az ÚR vagyok a te Istened! Azt mondja ezzel Isten az állampolgárnak, hogy ne károsítsd meg az állam, a közösség vagyonát.

Azt mondja az Államnak, hogy ne vedd el önkényesen azt, ami az állampolgáré, add meg neki lehetőség szerint, amire szüksége van.

Azt mondja a munkásnak: ne károsítsd meg a munkaadódat hanyag munkával, lustasággal. A munkaadónak, hogy ne károsítsd meg a munkásodat azzal, hogy nem adod meg neki azt, amit a munkájáért megérdemel, amiből meg tud élni. Ne zsigereled ki, ne használd ki!

Még diákként, a szocializmus idején a történelem tanárunk úgy értékelte a szocializmust, hogy igazában nem történt semmi, csak a tolvajok és a módszereik változtak. S valóban úgy van, hogy ahol viszonylag könnyű mások vagyonát megszerezni, ott nem marad üresen a tolvajok helye. Csak a személyük és a módszereik változnak. Mert ahhoz, hogy ne legyen tolvajlás, korrupció, kizsákmányolás, haszonlesés, sikkasztás, ahhoz nem a személyeknek, hanem a szíveknek kell megváltoznia.

Hiába cserélődnek személyek, pártok, ha a népünk lelkiisége nem változik meg! Jókai Mór az Arany ember c. regényében nagyon részletesen bemutatta az 1800-as évek korrupciójának világát. Nincs új a nap alatt. Bemutatta azt, amikor a hamis ügyek leleplezése mögött nem az igazság szeretete állt, hanem az a szabad fordításban visszaadott alapelv: „Eredj onnan, hadd lopjak már én is.”

Mennyivel másabb az, amit a Szentírásban Dánielről vagy az Egyiptomba rabszolgának eladott Józsefről olvasunk! Feddhetetlenek, becsületesek, elszámoltathatók voltak. Az ellenségeiknek éppen az volt a bajuk velük, akár szépasszonyként, akár kormányzóként, hogy becsületes, tiszta életükre, munkájukra számítani lehetett. Miben voltak mások, mint oly sokan, ma vezetőik, mások vagyonát kezelők? Az istenfélelmükben. A lelkiiségükben. Abban, hogy a rájuk bízott vagyont nem emberek vagyonaként látták csupán. Úgy néztek arra, úgy kezelték azt, mint amivel Istennek kell elszámolni. Mert valóban az ÚRé a föld és annak teljessége.

Ha csak az embert nézték volna, akkor talán még azt is mondhatták volna: Jobb vagyok, mint ők, nekem is jár annyi, mint nekik, sőt több jár. De nem az embert nézték, nem a rabszolgatartót, nem az uralkodót, nem a társaikat. Egyedül Istenhez mérték magukat. Ezért tudtak becsületesek és tisztességesek maradni.

Ne lopj, ne károsítsd meg a másikat! Ne csalj, ne sikkassz, ne könyvelj hamisan! Ne téveszd meg, ne károsítsd meg a másikat semmilyen módon! Ne élj vissza senki bizalmával! Azért ne, mert én az ÚR vagyok a te Istened, a te Szabadítód! És az ÚR utálja a hamis dolgokat, az alattomosan megszerzett javakat!

Azt mondtam, hogy a keresztyéneket, a Krisztus követőit is kísérti a lopás, a másik vagyonának alattomos megszerzése. Kísért ez is minket, mint minden más bűn is, itt a Földön. De nem szabad ebbe belenyugodnunk, hanem kérnünk kell az Úr Jézus Krisztust: Adj nekem olyan lelkiületet, teremts bennem olyan szívet, amely bízik benned. Aki Tőled várja a becsületes gyarapodást, megélhetést. Adj olyan lelkiületet, amivel meg tudok elégedni azzal, ami van.

Adj olyan lelkiületet, hogy a vagyonomból tudjam segíteni a rászorulókat. Adj olyan lelkiületet, amivel meg tudom bánni a bűneimet, és rendbe tudom tenni a pénzügyeimet. Adj olyan lelkiületet, hogy ne csak mondjam, hanem valóban kérjem, várjam: „A mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma”!

Hiszen van lehetőség újat kezdeni Jézus Krisztus kegyelme által. Van lehetőség megtisztulni minden bűntől, ha megvalljuk őszintén azt, és Jézus Krisztus Lelkének vezetésével új útra lépünk. El kell ehhez fogadnunk: „Az ÚRé a föld és ami betölti, a földkerekség és a rajta lakók.” (Zsolt 24,1) Hinnünk kell az Igének: „Minden gondotokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok.” (1Pt 5,7)

Meg kell tanulnunk folyamatosan hálaadással élni: „*Hálát adok neked mindenkori, mert te munkálsz. Nevedben reménykedem, mert jó vagy híveidhez.*” (Zsolt 52,11)

És nem feledkezhetünk meg a Mindenhatóról, aki azt mondja: „*Én, az ÚR, vagyok a te Istened – Ne lopj!*” Ámen

Úr Jézus Krisztus, aki belehaltál a mi bűneinkbe, kérünk, könyörülj rajtunk! Bocsásd meg nekünk, amikor miattunk kellett másnak szenvedni, mert nem tudtunk megelégedni azzal, amink van. Bocsásd meg, amikor visszaéltünk másnak a jóindulatával, segítőkészségével, áldozatos életével, a magunk kényelme, jóléte érdekében.

Urunk, imádkozunk a kizsákmányolt életekért, a kifosztott, anyagilag ellehetetlenített emberekért. Bocsásd meg, kérünk, hogy annyi szenvedést okozunk, mi emberek, egymásnak ebben a világban. Bocsásd meg, hogy haszonlesők, irigyek vagyunk, és nem törődünk azzal, hogy a mi jólétünk másnak mibe kerül. Kérünk, küldd el Szentlelkedet, hogy formálja újjá a lelkiségünket, a természetünket, hogy szelídek, alázatosak, hálásak tudjunk lenni. Formálj olyanná, hogy mindig lássuk és elismerjük: Tiéd minden mennyen és földön, és annak adod, akinek jónak látod.

Imádkozunk a rabszolgaként kihasznált, éhbérért dolgozó emberek szabadulásáért, méltó emberi életéért. Mennyei Atyánk, tégy bennünket nyitott szemű és nyitott lelkű emberekké, akik felismerik a szükségét és mindent megtesznek lehetőségeik szerint a nyomorultak megsegítésére.

Imádkozunk Istenünk a járvány visszaszorulásáért. Köszönjük a védőoltásokat, amit ki lehetett fejleszteni. Urunk, kérünk, segítsd meg a gyártókat és a felhasználókat, hogy minél több helyre, minél hamarabb eljuthasson a segítség. Könyörgünk a kórházban lévő betegekért és azokért, akik lélegeztető gépen szenvednek.

Hálát adunk, Atyánk, nemzeti ünnepünk előtt, hogy van népünk, történelmünk és hazánk. S bár voltunk idegen népek uralma alatt, most mégis köszönjük, hogy független országban élhetünk. Bocsásd meg, amikor más népek szabadságát nem becsültük és elnyomtuk a nemzetiségeket! Könyörgünk azokért a népekért, amelyek tolvaj népek elnyomása alatt élnek saját szülőföldjükön. Könyörülj rajtuk, hogy ne lehessenek jogaiktól és vagyonuktól megfosztottak saját hazájukban. Adj józanságot és irgalmat a rajtuk uralkodóknak, hogy ne vegyék el kultúrájukat, nemzeti önazonosságukat, vagyonukat.

Bocsásd meg, Urunk, hogy mi, a gazdag országok olyan sok népet kizsákmányolunk a nyersanyagokért, az olcsó munkaerőért, és az elesettek nem gyámolítjuk.

Adj, kérünk, világméretű ébredést, megtérést, hogy Jézus Krisztust Urunknak és Istenünknek vallva, istenfélő lelkülettel tudjunk a gyengék felkarolója lenni, és úgy élni, hogy közben másokat is élni hagyunk. Imádkozunk vezetőinkért, adj nekik bölcsességet, istenfélelmet, hiszen egyedül te ismered a megmaradás útját. Szentelj meg minket, hogy megmaradhassunk! Tehozzád könyörgünk termő időért, elegendő esőért és napsütésért, hogy bőven teremjen a föld gabonát és gyümölcsöt. Bár nem érdemeljük meg, hallgass meg, kérünk! Ámen